Lietas arhīva Nr. C-1831-20/43
ECLI:LV:ZRT:2020:0409.C73579319.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ogrē 2020. gada 9. aprīlī

Zemgales rajona tiesa: tiesnesis D.Plaudis,
ar tiesas sēdes sekretāri V.Vilcāni,
piedaloties prasītāja pārstāvim /pers. A/,
atbildētājam /pers. B/ un viņa pārstāvei /pers. C/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu Ikšķiles novada pašvaldības prasībā pret /pers. B/ par ceļa servitūta izbeigšanu un nostiprinājuma ieraksta dzēšanu zemesgrāmatā.

Aprakstošā daļa

2019. gada 15. oktobrī Zemgales rajona tiesā saņemts Ikšķiles novada pašvaldības prasības pieteikums pret /pers. B/, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1135., 1147.pantu, 1237.panta 4.punktu, Civilprocesa likuma 33., 41.pantu prasītājs lūdz tiesu: izbeigt ceļa servitūtu, kas, pamatojoties uz 2001. gada 26. janvārī starp prasītāju un atbildētāju noslēgto vienošanos, nodibināts par labu atbildētājam piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra Nr./numurs A/, un apgrūtina prasītājam piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/; dzēst Zemgales rajona tiesas Ikšķiles pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs C/III daļas 1.iedaļā ar Nr.2.1. nostiprināto ceļa servitūta tiesību; piedzīt no atbildētāja tiesas izdevumus – samaksāto valsts nodevu 70,00 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR, kā arī ar lietas vešanu saistītos izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /pers. B/ pieder nekustamais īpašums pēc adreses /adrese B/, ar kadastra Nr./numurs A/, īpašuma tiesības atbildētājam nostiprinātas Zemgales rajona tiesas Ikšķiles pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs D/. Valdošais īpašums piekļaujas /adrese/, un tam ir nodrošināta brīva piebraukšana un jebkāda veida piekļuve no pašvaldībai piederošās /adrese/ ielas.

2001. gada 26. janvārī starp Ikšķiles pilsētas ar lauku teritoriju domi, kuras tiesību un saistību pārņēmējs saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma Pārejas noteikumu 13.punktu ir Ikšķiles novada pašvaldība, un /pers. B/ tika noslēgta Vienošanās par ceļa servitūtu. Vienošanās paredz, ka caur prasītājam piederošo nekustamo īpašumu – zemes gabalu /adrese/, ar kadastra Nr./numurs B/, kā ceļa servitūts tiek ierīkots iebraucamais ceļš, kas noteikts kā apgrūtinājums par labu atbildētāja īpašumam. Ceļa servitūta tiesība nostiprināta Zemgales rajona tiesas Ikšķiles pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs C/III daļas 1.iedaļā ar Nr.2.1.

Ceļa servitūta tiesības nodibināšana par labu atbildētāja īpašumam nebija obligāta, jo, īpašums piekļaujas /pers. D/ ielai, Ikšķilē, līdz ar to īpašumam gan šobrīd, gan arī Vienošanās noslēgšanas brīdī bija nodrošināta brīva piebraukšana un piekļuve no /pers. D/ ielas.

Normatīvie tiesību akti prasītājam neuzlika par pienākumu nodibināt ceļa servitūtu. Prasītājs piekrita nodibināt ceļa servitūtu tikai, lai tiktu nodrošināta ērtāka asenizācijas transporta piekļuve atbildētāja īpašuma decentralizētajai kanalizācijas sistēmai, kuru atbildētājs bija plānojis izbūvēt savā īpašumā tuvu kalpojošā īpašuma robežai, kā rezultātā asenizācijas transportam, lai nokļūtu līdz kanalizācijas nosēdakām, nebūtu bijis jāšķērso savs īpašums. Prasītāja kļūmes dēļ nosacījums, ka servitūts tiek nodibināts kā iebraucamais ceļš asenizācijas transporta piekļuvei atbildētāja īpašuma decentralizētajai kanalizācijas sistēmai, noslēgtajā Vienošanās nav ierakstīts.

2017. gada 8. aprīlī spēkā stājās Ikšķiles novada pašvaldības domes 2017. gada 22. februāra saistošie noteikumi Nr.4/2017 „Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtība Ikšķiles novadā", kuri izdoti, pamatojoties uz Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 6.panta ceturtās daļas prasībām.

Valdošais īpašums atbilstoši Ikšķiles novada teritorijas plānojumam un 2018.gada 29.augusta Ikšķiles novada pašvaldības domes lēmumam Nr.2 "Par centralizēto kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšanas aglomerācijas robežu paplašināšanu un noteikšanu Ikšķiles pilsētā" atrodas apbūves teritorijā, kurā apbūves gadījumā ierīkojama centralizētās kanalizācijas sistēma, turklāt /pers. D/ ielā gar valdošo īpašumu jau ir ievilkti Ikšķiles pilsētas centralizētie kanalizācijas tīkli. Ņemot vērā minēto, prasītājs secināja, ka ar Vienošanos nodibinātais ceļa servitūts vairs nevar kalpot mērķim un atbildētāja īpašuma labumam, kura dēļ servitūts tika nodibināts. Ceļa servitūta pastāvēšanas tiesiskais pamats ir zudis un servitūts saskaņā ar Civillikuma 1237.panta 4.punktu ir izbeidzams, jo spēkā stājušies Saistošie noteikumi Nr.4/2017 paredz ceļa servitūta atceļošu nosacījumu, proti, veicot jebkādu jaunu objektu, kuriem nepieciešama notekūdeņu attīrīšana, būvniecību ir obligāta pieslēgšanās centralizētās kanalizācijas sistēmai, līdz ar to decentralizētās kanalizācijas sistēmas izbūve un ekspluatācija nav atļauta.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājs tika informēts par ceļa servitūta izbeigšanu, nosūtot 20.06.2019. vēstuli Nr.2.1-6/2.1-8/465-2019 "Par ceļa servitūta izbeigšanu", no atbildētāja tika saņemta atbilde, kurā skaidrots, ka viņš nepiekrīt servitūta izbeigšanai, jo nostiprinātais ceļa servitūts ir beznosacījuma, kā arī norāda, ka bez ceļa servitūta piekļuve ēkai un garāžai, kas atrodas viņa īpašumā, atbilstoši 1983.gadā apstiprinātajam būvprojektam kļūst neiespējama.

Prasītājs norāda, ka 1983. gadā, kad tika apstiprināts būvprojekts ēku būvniecībai valdošajā īpašumā, ceļa servitūts vēl nepastāvēja, kas nozīmē, ka piekļuvi ēkām nebija pamata plānot no pašvaldības īpašuma puses. 1983. gadā apstiprinātais būvprojekts netika realizēts, atbildētāja īpašumā ēkas līdz šim nav izbūvētas, tādēļ nav pamata atsaukties uz piekļuves neiespējamību ēkām, ja tādu valdošajā īpašumā nav. Piekļuve, tai skaitā piebraukšana valdošajam īpašumam, ir nodrošināta no /pers. D/ ielas un ceļa servitūts tika nodibināts vien asenizācijas transporta ērtākai piekļuvei atbildētāja īpašuma decentralizētajai kanalizācijas sistēmai, kuru bija plānots izbūvēt.

Ikšķiles novada pašvaldības būvvalde (turpmāk - būvvalde) ir sniegusi Prasītājam informāciju par to, ka Atbildētājs būvvaldē ir iesniedzis jaunas būvniecības ieceres iesniegumu un būvprojektu minimālā sastāvā dzīvojamās ēkas būvniecībai valdošajā īpašumā.

Saskaņā ar atbildētāja iesniegto jauno būvprojektu minimālā sastāvā kanalizācijas pieslēgums atbildētāja īpašumā atbilstoši Saistošo noteikumu Nr.4/2017 prasībām plānots piegulošajā /pers. D/ ielā esošajam centralizētās kanalizācijas tīklam. Minētais apliecina, ka /pers. B/ apzinās normatīvo aktu

prasības, kas viņa īpašumā liedz turpmāk izbūvēt un ekspluatēt decentralizēto kanalizācijas sistēmu.

Ne Civillikums, ne citi ārējie normatīvie akti neparedz prasītāja pienākumu turpināt ceļa servitūtu, ja piekļūšanu valdošajam īpašumam nodrošina pašvaldības iela, kā arī ir iestājies ceļa servitūtu atceļošs nosacījums, un servitūts kā iebraucamais ceļš asenizācijas transporta piekļuvei valdošā īpašuma decentralizētajai kanalizācijas sistēmai turpmāk nav nepieciešams un nevar tikt izlietots.

Atbildētājs/pers. B/ 2019. gada 13. novembrī iesniedza rakstveida paskaidrojumus tiesai, kuros norāda, ka prasību neatzīst.

Paskaidrojumos norādīts, ka 1982. gadā privātpersonai tika piešķirts apbūves zemes gabals ar kadastra Nr./numurs E//adrese/ (šobrīd /adrese/), kuram izstrādāja būvprojektu. Būvprojekts tika saskaņots un tika izsniegta būvatļauja Nr.106 divstāvu dzīvojamās ēkas ar garāžu būvniecībai, nosakot, ka iebraucamais ceļš ir no /adrese/ uz /adrese/ (šobrīd /adrese/.

Servitūts tika nodibināts, jo 1983. gada būvprojekts tika apstiprināts ar nosacījumu, ka iebraucamais ceļš ir no Daugavas prospekta puses, tāpēc 2000. gada 22.augustā atbildētājs iesniegumā lūdza Ikšķiles pilsētas domei uzlikt servitūtu piebraucamajam ceļam uz Daugavas prospektu no gruntsgabala /adrese/ atbilstoši saskaņotam individuālās mājas projektam /adrese/. Līdz ar to prasītāja apgalvojums ir nepamatots un nepatiess, jo asenizācijas transporta piekļuve nebija vienīgais iemesls servitūta nodibināšanai.

Atbilstoši izstrādātajam un apstiprinātajam būvprojektam atbildētājs zemes vienībā izbūvēja pagrabstāvu ar pārsedzēm, kanalizācijas savākšanas aku ar piekļuvi no Daugavas prospekta. Izveidoja iebraucamo ceļu uz Daugavas prospektu.

Pamatojoties uz 2000. gada 7. jūnija pirkuma līgumu, /pers. B/ kļuva par zemesgabala /adrese/, īpašnieku. 2001. gada 26. janvārī starp Ikšķiles pilsētas ar lauku teritoriju domi un Atbildētāju tika parakstīta vienošanās par ceļa servitūtu piešķiršanu. Ceļa servitūts tika nostiprināts zemesgrāmatā.

Uz atbildētājam piederošās zemes vienības /adrese/, atrodas izbūvēta jaunbūve, ko apliecina ieraksts Ikšķiles pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs D/. Kopš 2007. gada 10. septembra valdošajam īpašumam ir piesaistīta jaunbūve, kas norāda, ka prasītājs nepareizi norāda, ka būvprojekts netika īstenots.

Atbildētājs norāda, ka viņa īpašumā ir uzbūvēta jaunbūve, kas atbilst vecajam būvniecības procesam, kas tika uzsākts saskaņā ar 1983. gada 3. jūnijā izsniegto būvatļauju Nr.106. Tātad nav pamata uzskatīt, ka atbildētājs ir iesniedzis jaunas būvniecības ieceri, patiesībā atbildētājs turpina uzsākto būvniecības procesu.

Prasītājam nebija iebildumu, ka atbildētāja piederošam īpašumam ir nodibināta servitūta tiesība, līdz brīdim, kamēr 2019. gada 5. aprīlī atbildētājs Ikšķiles novada būvvaldei iesniedza saskaņošanai būvprojektu minimālā sastāvā, kas ir izstrādāts, iekļaujot un izstrādājot visas nepieciešamās daļas atbilstoši 1983. gada 3. jūnijā izsniegtajā būvatļaujā Nr.106 ietvertajiem nosacījumiem.

Atbildētājs no Ikšķiles novada pašvaldības SIA "/pers. G/" saņēma tehniskos noteikumus Nr.I-13/N/2019- 8E(15.02.2019.) "Dzīvojamās mājas /adrese/ pieslēgumi ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem", kur ir noteikts, ka "paredzēt pieslēgumu pie esošā polietilēna(PE) ūdensvada D110 atzara D32 Daugavas prospektā". Tātad, pat ceļa servitūta izbeigšanas gadījumā, pieslēgums centralizētajai ūdensapgādei ir iespējams tikai caur ceļa servitūta teritoriju, kā arī to, ka izveidotais iebraucamais ceļš fiziski saglabāsies arī pēc ceļa servitūta izbeigšanas.

Atbildētājs savu gribu pieslēgties centralizētiem kanalizācijas tīkliem ir apliecinājis, iesniedzot 2019. gada 5. aprīlī būvprojektu minimālā sastāvā Ikšķiles novada būvvaldē.

Atbildētājs norāda, ka strīdus zemes vienības, atrodas kultūras pieminekļu teritorijā, kur atrodas kultūras piemineklis Ikšķiles pareizticīgo baznīca un atbilstoši 2011. gada 21. decembra saistošo noteikumu Nr.45/2011 "Ikšķiles novada teritorijas plānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas apbūves noteikumi" 93.punktā noteikto Saimnieciska un cita veida darbība kultūras pieminekļos un to teritorijās atļauta tikai caur ceļa servitūta teritoriju, kas norāda, ka nodibinātais servitūts fiziski saglabāsies arī pēc to izbeigšanās.

Servitūts netika nodibināts viņa īpašuma īpašnieka ērtībām, bet tā nodibināšana bija un joprojām paliek kā nepieciešamība, lai nodrošinātu valdošā nekustamā īpašuma normālu funkcionēšanu.

Atbildētājs norāda, ka nodibinātā servitūta tiesība neliedz prasītājam rīkoties ar savu īpašumu, līdz ar to nav saprotama prasītāja vēlme izbeigt servitūta tiesību.

2019. gada 16. decembrī tiesā saņemta prasītāja Ikšķiles novada pašvaldības atsauksme uz /pers. B/ paskaidrojumiem.

Atsauksmē norādīts, ka prasītājs nepiekrīt atbildētāja viedoklim un norāda, ka ceļa servitūta tiesības nodibināšana par labu atbildētāja īpašumam no prasītāja puses nebija obligāta un normatīvie akti 2000.-2001. gadā neparedzēja prasītāja pienākumu nodibināt ceļa servitūtu tikai tādēļ vien, ka 1983. gada būvprojekts satur atbildētāja minēto nosacījumu. Servitūts nebija obligāti nodibināms, jo atbildētāja īpašums piekļaujas /pers. D/ ielai, Ikšķilē, līdz ar to atbildētāja īpašumam gan šobrīd, gan arī Vienošanās noslēgšanas brīdī bija nodrošināta brīva piebraukšana un piekļuve no /pers. D/ ielas.

Prasītājs atsaucās atbildētāja lūgumam un piekrita nodibināt ceļa servitūtu, lai tiktu nodrošināta ērtāka asenizācijas transporta piekļuve valdošā īpašuma decentralizētajai kanalizācijas sistēmai, kuru atbilstoši 1983. gada būvprojektam bija plānots izbūvēt valdošajā īpašumā tuvu kalpojošā īpašuma robežai. Prasītāja kļūmes dēļ šis servitūta nodibināšanas nosacījums starp Prasītāju un Atbildētāju noslēgtajā Vienošanās nav ierakstīts. Šobrīd pastāvošie faktiskie un tiesiskie apstākļi ir tādi, kuru dēļ ceļa servitūtu, kurš apgrūtina Prasītājam piederošo nekustamo īpašumu, nav nepieciešamība turpināt.

Atbildētājs savos paskaidrojumos nenoliedz faktu, ka viņa īpašums piekļaujas pašvaldības nozīmes ielai, līdz ar to ir nodrošināta brīva piebraukšana, kā arī jebkāda cita veida piekļuve no /pers. D/ ielas. Prasītāja ieskatā ceļa servitūts būtu saglabājams gadījumā, ja tas būtu vienīgais piekļuves ceļš valdošajam īpašumam.

Faktiskais ceļa servitūta lietojums pats par sevi vien nevar kalpot kā pierādījums, ka šāds servitūts šobrīd ir nepieciešams. Atbildētājs savos paskaidrojumos nav norādījis konkrētus faktiskos apstākļus, kādēļ piekļuvei viņa īpašumam nepietiek ar iebrauktuvi no publiskā lietošanā esošās /pers. D/ ielas, ja 1983. gada būvprojekts nav realizēts.

Prasītāja ieskatā fakts, ka valdošajā īpašumā atrodas jaunbūve, pats par sevi neapliecina turpmāku ceļa servitūta nepieciešamību, jo kopš 1983.gada līdz šim izbūvēts tikai pagrabs. Jaunajos grozījumos atbildētājs ir iecerējis vienstāvu ēku un kanalizācijas pieslēgums paredzēts atbilstoši Ikšķiles novada pašvaldības domes 22.02.2017. saistošajiem noteikumiem Nr.4/2017 piegulošajam /pers. D/ ielā esošajam centralizētās kanalizācijas tīklam.

Būvvalde informēja Prasītāju, ka, tā kā iesniegtais būvniecības ieceres iesniegums paredz būtiskas izmaiņas būves galvenajā lietošanas veidā, kā arī izmaiņas būves apjomā, tad iesniegtā būvniecības iecere dzīvojamās mājas būvniecībai valdošajā īpašumā atbilstoši Būvniecības likuma uzskatāma kā jauna būvniecība, kurai saņemama jauna būvatļauja.

No konstatētajiem faktiem un tiesību normām izriet, ka Atbildētājs valdošajā īpašumā ir uzsācis pilnīgi jaunu būvniecības procesu, kuru nav pamats uzskatīt par būvniecības procesa, kas uzsākts saskaņā ar 1983. gada būvprojektu.

Prasītāja ieskatā jaunajā būvniecības iecerē ēku projektēšanas un būvniecības risinājumi paredzami bez nepieciešamības turpmāk izmantot ceļa servitūtu. Turklāt, esošā ceļa servitūta pastāvēšanas tiesiskais pamats ir zudis un servitūts ir izbeidzams, jo spēkā stājušies Saistošie noteikumi Nr.4/2017, kuri paredz ceļa servitūta atceļošu nosacījumu, proti, veicot jebkādu jaunu objektu, kuriem nepieciešama notekūdeņu attīrīšana, būvniecību ir obligāta pieslēgšanās centralizētās kanalizācijas sistēmai, līdz ar to decentralizētās kanalizācijas sistēmas izbūve un ekspluatācija nav atļauta.

Atsauksmē norādīts, ka pieslēgums centralizētajai ūdensapgādes sistēmai ir iespējams tikai caur ceļa servitūta teritoriju, taču tā ir pazemes

inženierkomunikācija, kurai ceļa servitūta pastāvēšana nav nepieciešama. Šāda pazemes inženierkomunikācija nav tik būtisks prasītāja īpašuma apgrūtinājums, kāds tas ir ceļa servitūta pastāvēšanas gadījumā.

Atbildētāja apgalvojums, ka izveidotais iebraucamais ceļš fiziski saglabāsies arī pēc ceļa servitūta izbeigšanas, ir vien Atbildētāja pieņēmums, kuram Prasītāja ieskatā nav tiesiskas nozīmes strīda par ceļa servitūta izbeigšanu izlemšanā. Prasītājs ar savu īpašumu ir tiesīgs rīkoties brīvi, pēc saviem ieskatiem un vajadzības, tai skaitā saglabāt izveidoto ceļu vai to demontēt. Turklāt, ir iestājies ceļa servitūtu atceļošs nosacījums un servitūts kā iebraucamais ceļš asenizācijas transporta piekļuvei valdošā īpašuma decentralizētajai kanalizācijas sistēmai turpmāk nav nepieciešams un nevar tikt izlietots.

Prasītāja Ikšķiles novada pašvaldības pārstāvis /pers. A/ 11.03.2020. tiesas sēdē prasību uzturēja pilnā apmērā uz tajā norādītā pamata. Paskaidroja, ka atbildētājam servitūts nepieciešams ieraduma pēc, servitūta saglabāšanai pamatojuma nav. Atbildētājam ir tieša piekļuve savam nekustamajam īpašumam no/pers. D/ ielas puses. Servitūta līgumā nav norādīts mērķis, kam tas kalpos. Uz /pers. D/ ielas ir ierīkota kanalizācijas sistēma. Servitūta izbeigšanas mērķis ir parka ierīkošana, zaļās zonas labiekārtošana. Minētais ir paredzēts Ikšķiles novada teritorijas attīstības plānā laika periodam no 2011. līdz 2023. gadam. Pastāvot servitūtam, bezjēdzīgi tiek izmantots pašvaldības īpašums.

Atbildētāja pilnvarotā pārstāve /pers. C/ tiesas sēdē paskaidroja, ka atbildētājs prasību neatzīst pilnībā. Paskaidroja, ka servitūts nepieciešams, lai atbildētājs piekļūtu savam nekustamajam īpašumam, turpinātu būvniecību un izmantotu nekustamo īpašumu atbilstoši Civillikumam. Pārstāve norādīja, ka prasība ir nepamatota un lūdza to noraidīt.

Motīvu daļa

Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālus, tiesa atzina, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Lietā nav strīda par to, ka 2001. gada 26. janvārī starp Ikšķiles pilsētas ar lauku teritoriju domi (šobrīd Ikšķiles novada pašvaldība) un /pers. B/ tika noslēgta Vienošanās. Vienošanās paredz, ka Ikšķiles pilsētas ar lauku teritoriju dome piekrīt, ka caur viņai piederošo zemes gabalu /adrese/, kadastra Nr./numurs F/, tiek ierīkots iebraucamais ceļš un noteikts, kā apgrūtinājums par labu zemes gabalam /adrese/, kadastra Nr./numurs G/. Zemes gabala /adrese/, īpašnieks /pers. B/ piekrīt, ka tiek noteiktas servitūta tiesības uz iebraucamo ceļu *(lietas 10.lapa).*

No Zemgales rajona tiesas Ikšķiles pilsētas zemesgrāmatu nodalījuma Nr./Nr./ izdrukas redzams, ka Ikšķiles novada pašvaldībai īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr. /numurs F/, nostiprinātas 2001. gada 15. februārī *(lietas 16.lapa).*

No Zemgales rajona tiesas Ikšķiles pilsētas zemesgrāmatu nodalījuma Nr./Nr./ redzams, ka atbildētājam /pers. B/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese C/, kadastra Nr. /numurs H/, nostiprinātas 2000. gada 10. jūlijā *(lietas 17.lapa).*

Lietā nav strīda par to, ka Zemgales rajona tiesas Ikšķiles pilsētas zemesgrāmatu nodalījuma Nr./Nr./ III daļas 1.iedaļā ir nostiprināts ceļa servitūts par labu nekustamam īpašumam /adrese D/. Pamats: 2001. gada 26. janvāra vienošanās. Ceļa servitūta platība 394 m^2 *(lietas 16.lapa).*

Saskaņā ar Civillikuma 1130.pantu servitūts ir tāda tiesība uz svešu lietu, ar kuru īpašuma tiesība uz to ir lietošanas ziņā aprobežota kādai noteiktai personai vai noteiktam zemes gabalam par labu.

Savukārt no Civillikuma 1131.panta izriet, ka reālservitūts apgrūtina vienu nekustamo īpašumu par labu otram nekustamam īpašumam. Atbilstoši Civillikuma 1156.pantam ar ceļa servitūtu var piešķirt tiesību uz braucamo ceļu.

No lietas materiāliem un pušu paskaidrojumiem izriet, ka atbildētāja nekustamais īpašums ir valdošais, bet prasītāja īpašums ir kalpojošs nekustamais īpašums, tātad prasītājas īpašuma tiesība ir aprobežota ar reālservitūtu par labu atbildētājas īpašumam.

Civillikuma 1135.pants nosaka, ka servitūtam jādod labums tā izlietotājam.

Civillikuma 1147.pants paredz, ka servitūta apmēru noteic valdošā nekustamā īpašuma labums un vajadzība, tā ka izlietot servitūtu pāri par šo apmēru nedrīkst, ja vien to nodibinot vai vēlāk nav norunāts citādi.

Civillikuma 1237.pants nosaka, ka kā personālie, tā reālservitūti izbeidzas - ar atteikšanos no tiem; ar tiesības un pienākuma sakritumu vienā personā; ar kalpojošās vai valdošās lietas bojāeju; ar atceļoša nosacījuma iestāšanos vai termiņa notecējumu; ar izpirkumu; ar noilgumu.

Reālservitūtus, kas nodibināti likumā paredzētajā kārtībā, var atcelt, ja ir grozījušies apstākļi un zudusi nepieciešamība valdošajam nekustamajam īpašumam izlietot servitūta tiesību.

Tādejādi tiesai strīda taisnīgai izšķiršanai ir jākonstatē, vai ir grozījušies apstākļi un zudusi nepieciešamība valdošajam nekustamajam īpašumam izlietot servitūta nodibinājumā paredzēto lietojuma tiesību.

Ar nekustamā īpašuma /adrese B/, zemes robežu plānu pierādīts, ka servitūta ceļš šķērso prasītāja zemes gabalu.

Lietā pastāv strīds par to, vai situācijā, ja atbildētājs savam īpašumam /adrese/, var piekļūt no /pers. D/ ielas, ir pamats turpināt apgrūtināt ar servitūta ceļu prasītājas īpašumu.

2001. gada 26. janvāra Vienošanās par servitūta nodibināšanu nav norādīts servitūta mērķis.

Saskaņā ar pušu paskaidrojumiem tā mērķis bija nodrošināt asenizācijas transporta piekļūšanu līdz kanalizācijas nosēdakām. Atbildētājs savos paskaidrojumos norādījis, ka tā mērķis bija arī būvniecības darbu turpināšana atbildētāja nekustamajā īpašumā saskaņā ar 1983. gada būvprojektu.

Ikšķiles novada pašvaldības domes 2018. gada 29. augusta lēmums Nr.2 "Par centralizēto kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšanas aglomerācijas robežu paplašināšanu un noteikšanu Ikšķiles pilsētā" paredz, ka gar strīdus īpašumu ir ievilkti Ikšķiles pilsētas centralizētie kanalizācijas tīkli *(lietas 12.-15.lapa).*

Atbildētājs nav apstrīdējis prasītāja norādīto, ka Ikšķiles novada pašvaldības domes 2017. gada 22. februāra saistošie noteikumi Nr.4/2017 „Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtība Ikšķiles novadā" 13.punkts un 13.1.apakšpunkts paredz, ka, ja zemes vienībai piegulošajā ielā atrodas Pakalpojuma sniedzēja valdījumā esošie centralizētās ūdensapgādes un/vai kanalizācijas tīkli, pieslēgšana centralizētās ūdensapgādes sistēmai un/vai kanalizācijas sistēmai ir obligāta teritorijās, kuras Ikšķiles novada teritorijas plānojumā ir noteiktas kā apbūves teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un/vai centralizētās kanalizācijas sistēmas, ja apbūve šajās teritorijās tiek veikta pēc Saistošo noteikumu spēkā stāšanās.

Atbildētājs nav apstrīdējis prasītāja norādīto, ka ar Ikšķiles novada domes 2011.gada 21. decembra lēmumu Nr.28 apstiprināto saistošo noteikumu Nr.45/2011 "Ikšķiles novada teritorijas plānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas apbūves noteikumi" 283.3.un 283.4.apakšpunkts nosaka, ka:

Esošās apbūves teritorijās (zemesgabaliem, kuriem līdz Apbūves noteikumu spēkā stāšanās brīdim ir piešķirts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis no grupas „Apbūves zemes") un, kuras atrodas centralizēto kanalizācijas tīklu pieslēgumu zonā, atbilstoši to apsaimniekotāju nosacījumiem, visiem jaunbūvējamiem vai rekonstruējamiem objektiem, kuriem nepieciešama notekūdeņu attīrīšana, obligāti jānodrošina pieslēgums pie pilsētas vai ciema

centralizētās kanalizācijas tīkla (283.3.punkts);

Pēc pievienošanas novada ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem objektā par objekta īpašnieka līdzekļiem tiek likvidētas visas izsmeļamās bedres, iztīrot tās un aizberot ar zemi. Jaunu izsmeļamo bedru ierīkošana novadā ir aizliegta, kur ir kanalizācijas sistēma (283.4.punkts).

No dzīvojamās ēkas būvprojekta /adrese/, ģenerālā plāna redzams, ka atbildētāja īpašumam piegulošajā /pers. D/ ielā ir izbūvēta kanalizācijas sistēma, kurai paredzēts atbildētāja kanalizācijas sistēmas pieslēgums, savukārt ūdens pieslēgums paredzēts pie centralizētā ūdensvada, kas atrodas Daugavas prospektā *(lietas 40.-41.lapa).*

Atbildētājs nepamatoti norādījis, ka dēļ pieslēguma ūdensvadam servitūta ceļš dabā reāli pastāvēs, jo minētais pieslēgums ir zem zemes, proti, tā ir pazemes inženierkomunikācija, kurai ceļa pastāvēšana nav nepieciešama.

Tādējādi tiesa konstatē, ka ir zudis servitūta nodibināšanas mērķis – nodrošināt asenizācijas transporta piekļūšanu līdz kanalizācijas nosēdakām.

Tāpat nav pamata uzskatīt, ka servitūta ceļš nepieciešams būvniecības darbu veikšanai atbildētāja nekustamajā īpašumā.

Lietā ir nodibināts fakts, par ko nav strīda, ka atbildētājs savam īpašumam pēc adreses /adrese B/, kadastra Nr./numurs A/, brīvi var piekļūt no /pers. D/ ielas.

Attiecībā uz atbildētāja plānoto būvniecību Ikšķiles novada pašvaldības būvvalde konstatējusi, ka /pers. B/ iesniegtais būvprojekts minimālā sastāvā dzīvojamās ēkas būvniecībai valdošajā īpašumā paredz būtiskas izmaiņas būves galvenajā lietošanas veidā, kā arī izmaiņas būves apjomā, tāpēc iesniegtā būvniecības iecere dzīvojamās mājas būvniecībai valdošajā īpašumā atbilstoši Būvniecības likuma 17.panta otrajai prim daļai un 18.panta astotajai daļai, kā arī Ministru kabineta 19.08.2014 noteikumu Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 68.punktam uzskatāma kā jauna būvniecība, kurai saņemama jauna būvatļauja.

1983. gada būvprojektā tika plānota divu stāvu dzīvojamā māja ar pagrabu un bloķētu garāžu un siltumnīcu, savukārt iepriekš norādītais būvprojekts minimālā sastāvā dzīvojamās ēkas būvniecībai paredz izbūvēt viena stāva dzīvojamo māju. No minētā secināms, ka iesniegtais būvprojekts paredz būtiskas izmaiņas būves galvenajā lietošanas veidā, kā arī izmaiņas būves apjomā.

Līdz ar to konstatējams, ka atbildētājs savā īpašumā ir uzsācis pilnīgi jaunu būvniecības procesu, kuru nav pamats uzskatīt par būvniecības procesa, kas uzsākts saskaņā ar 1983. gada būvprojektu, turpinājumu.

Turklāt tiesa nekonstatē, kā arī atbildētājs nav norādījis, šķēršļus, kuru dēļ viņš nevarētu turpināt būvniecību, piekļūstot būvēm no /pers. D/ ielas puses.

Tādējādi tiesa konstatē, ka ir zudis arī otrs servitūta nodibināšanas mērķis – būvniecības darbu turpināšana atbildētāja nekustamajā īpašumā saskaņā ar 1983. gada būvprojektu.

Judikatūrā nostiprinātā atziņa, ka servitūtu, kas nodibināts likumā paredzētajā kārtībā un nostiprināts zemesgrāmatās, tiesa var atcelt, ja grozījušies apstākļi un zudusi nepieciešamība valdošajam nekustamajam īpašumam izlietot servitūta nodibinājumā paredzēto lietojuma tiesību, t.i., servitūts vairs nekalpo valdošā nekustamā īpašuma labumam, kura dēļ tas ticis nodibināts *(skat. LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008. gada 26. novembra spriedumu lietā Nr.SKC-441/2008).*

Tiesas ieskatā prasītājam faktiski bija pienākums celt šo prasību.

Uz prasītāju ir attiecināms Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums, kura 2.panta pirmā daļa paredz, ka publiska persona rīkojas ar saviem finanšu līdzekļiem un mantu likumīgi, tas ir, jebkura rīcība ar publiskas personas finanšu līdzekļiem un mantu atbilst ārējos normatīvajos aktos paredzētajiem mērķiem, kā arī normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai.

Ņemot vērā minēto, prasītāja rīcība gadījumā, ja ceļa servitūts paliek spēkā, var tikt interpretēta kā pašvaldības mantas izšķērdēšana, jo ne Civillikums, ne citi tiesību akti neparedz prasītāja pienākumu turpināt ceļa servitūtu, ja piekļūšanu valdošajam īpašumam nodrošina pašvaldības iela.

Tāpat saskaņā ar prasītāja pārstāvja norādīto Ikšķiles novada teritorijas attīstības plānu laika periodam no 2011. līdz 2023. gadam pašvaldībai piederošajā īpašumā, kurš apgrūtināts ar strīdus servitūtu, ir paredzēta parka ierīkošana un zaļās zonas labiekārtošana.

Neceļot prasību par servitūta izbeigšanu, minēto mērķi nebūtu iespējams sasniegt.

Norādāms, ka minētais mērķis ir sabiedrības interesēs, kuras kopumā vērtējamas augstāk par indivīda interesēm.

Turklāt, kā konstatēts iepriekš spriedumā, izbeidzot servitūtu, /pers. B/ intereses faktiski netiek aizskartas, jo savām būvēm brīva piekļuve viņam ir nodrošināta no /pers. D/ ielas.

Atbildētājs nav norādījis un pierādījis to, ka, izbeidzot servitūtu, netiks nodrošināta viņam piederošā nekustamā īpašuma normāla funkcionēšana.

Saskaņā ar Civillikuma 1146.pantu kalpojošam nekustamam īpašumam jādod labums valdošam ne tikai nejauši vai uz kādu laiku, bet ar savām pastāvīgām īpašībām.

Tiesas ieskatā nav izšķirošas nozīmes tam, vai prasītājs ir saņēmis pareizticīgās Baznīcas galvas attiecīgu piekrišanu.

Noteicošais ir tiesas konstatētais, ka ir grozījušies apstākļi un zudusi nepieciešamība valdošajam nekustamajam īpašumam izlietot servitūta nodibinājumā paredzēto lietojuma tiesību, kuras dēļ servitūts tika nodibināts.

Pie norādītajiem apstākļiem prasītāja prasība ir pierādīta, līdz ar to tā ir apmierināma, izbeidzot ceļa servitūtu, kas, pamatojoties uz 2001. gada 26. janvārī starp prasītāju un atbildētāju noslēgto vienošanos, nodibināts par labu atbildētājam piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra Nr./numurs A/, un apgrūtina prasītājam piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/, kā arī dzēšama Zemgales rajona tiesas Ikšķiles pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs C/III daļas 1.iedaļā ar Nr.2.1. nostiprinātā ceļa servitūta tiesība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Tiesa atzīst, ka prasītāja labā no atbildētāja piedzenami tiesas izdevumi – prasītāja samaksātā valsts nodeva 70,00 EUR apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 EUR apmērā, kopā – 73,20 EUR *(lietas 8., 9.lapa).*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu un likuma "Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību" 16.panta trešo daļu tiesa nosaka sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 60 dienas no tā spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41., 97., 190., 193., 199., 204.[1], 413.-415. pantu un likuma "Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību" 16.panta trešo daļu tiesa

n o s p r i e d a:

apmierināt prasību.

Izbeigt ceļa servitūtu, kas, pamatojoties uz 2001. gada 26. janvārī starp Ikšķiles pilsētas ar lauku teritoriju domi un /pers. B/, personas kods /personas kods/, noslēgto vienošanos, nodibināts par labu nekustamam īpašumam /adrese B/, kadastra Nr./numurs A/, un apgrūtina nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/.

Dzēst Zemgales rajona tiesas Ikšķiles pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs C/III daļas 1.iedaļā ar Nr.2.1. nostiprināto ceļa servitūta tiesību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu Ikšķiles novada pašvaldībai, reģistrācijas Nr.90000013714, tiesas izdevumus 73,20 EUR (septiņdesmit trīs e*uro* un 20 centi) apmērā, samaksu veicot prasītāja kontā Nr.LV16UNLA0033300130005, AS "SEB banka".

Noteikt atbildētājam termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 60 (sešdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas (sastādīšanas) dienas Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā Ogrē.

Spriedums sastādīts 2020. gada 9. aprīlī.

Tiesnesis D.Plaudis